

Mida otsivad Eesti ettevõtjad

Umbes 11 kuud on aega, et leida Eestist vähemalt miljoni euro (15,6 miljoni krooni) eest kosmosetehnoloogiaga haakuvaid äri- ja teadusprojekte. Sellise klausliga sõlmis Eesti kuu aega tagasi Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA) koostööriigi lepingu, mis on eelduseks ESA täisliikmestaatusele.

Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuse kosmosenõunik Madis Võõras ütleb, et ESA ei otsi oma liikmeskonda muidusõõjaid ehk riike, kus ettevõtetal ei ole kosmosevallas midagi pakkuda. Eestis on vähemalt kaks firmat, kelle šansid läbi lüüa näivad väga reaalsed. Teised seavad veel oma atra.

Üks kahest tegijast on Regio. Oktoobri lõpus Itaalia kosmoseagentuuris aset leidnud Eesti ja Itaalia tehnoloogiafirmade tutvumis-üritusel ütles Regio juht Teet Jagomägi, et firma on juhtivaid tegijaid Euroopas mobiilse positsioneerimise tehnoloogia vallas. Regio mobiilioperaatoritest klientide levialas on 200 miljonit inimest üle maailma. Eksootilisematest riikidest on ettevõtte tehnoloogial baseeruvad teenused turul Mehhikos, Argentinas, Sudaanis ja Pakistanis.

„Me oskame teha nii kaarte kui ka tarkvara ja sellise kombinatsiooniga teenindame mitmeid sektoreid. Mobiiliteenuseid on meie jaoks praegu juhtumisi suurim sektor, kuid kosmos on valdkond, kus võiksime kasvu jätkata,” arutleb Jagomägi.

Regio teeb juba praegu koostööd Itaalia

ühe olulise kosmoseetvõttega Telespazio, kel on lausa ühisfirma ESA-ga. Regio ja Telespazio osalevad koos EL-i rahastatavas projektis IMSK [Integrated Mobile Security Kit], mis koondab erinevad turva- ja järelevalvustehnoloogiad – seire, kontrolliväravad, ohtlike ainete ja snaiiprite tuvastamine jne – mobiilsesse süsteemi, mida saab kasutada rokkfestivalide, olümpiamängude või teiste suurürituste turvamiseks terroriohu vastu. IMSK-i projekti koordineerib Rootsi Saab ning Regio hoolitseb geoinfo- ja kaardisüsteemide eest.

Jagomägi arvates võiks Regio võimulus kosmosevallas olla geoinfo esitlusega seonduv, näiteks geoinfo kuvamine veebibräuseris.

Ehk veelgi selgemaid eeliseid ESA programmides suudaks pakkuda sidetehnoloogiafirma Modesat Communications, kes on juba mõnda aega turul oma Pilot Sync modemi lahendusega. See võimaldab edastada sidekanalis suuremaid andmemahatusid ja kiiremini.

„Meil kaks tootesuunda kosmose vallas,” ütleb Modesati juhatuse esimees Peep Põld-

samm. „Fikseeritud satelliitside, kus me oleme juba integratsioonifaasis ühe Iisraeli sõjatööstuskompleksi ettevõttega ning kui vaba aega leiame – ei tea kust –, siis toome turule ka mobiilse satelliitside lahenduse ülikiiirele terminale – näiteks reaktiivlennukile.”

Seoses Eesti lähenemisega ESA-le on korraldatud Eesti ettevõtjatele ja avaliku sektori esindajatele hulk inspireerivaid seminare. Nii mõnigi kohtumistel osalenud ettevõtja puutus kosmoseagentuuriga kokku esimest korda ja alles kaalub võimalusi. Näiteks asukohateenuste arendaja Positium LBS või GSM/GPS jälgimis- ja kaugjuhtimisseadmete arendaja Metrotec.

Veiki Kolkile kuuluv idufirma NycoSat arendab visiooni globaalse loodusliku toidu kaardistuse platvorm loomiseks, mille eesmärk oleks vähendada näljahäda maailmas. Eesmärk oleks kaardistada kogu maailma looduslik toit, kasutades satelliitkaugseire ja satelliitnavigatsiooni tehnoloogiaid. Saadava info võiks siduda olemasolevate teaduslike infobaasidega ja kohapealsete vaatlustega sotsiaalsete võrgustike ehk kohalike inimeste tähelepanekute kaudu. Kasu oleks nii teaduslik kui ka väga praktiline.

kosmosest?

Teet Jagomägi.

Tarkvaraarendaja Apprise omanik Alari Aho leiab, et üksinda on kindlasti väga keeruline midagi Euroopasse kosmosevaldkonnas pakkuda. Pigem konsortsiumina. „Meie näeme enda võimalust eelkõige koostöös teiste organisatsioonidega, näiteks ELIKO Tehnoloogiaarenduskeskusega, kus oleme partnerid,” ütleb ta.

Eesti kosmoseuunalistel arengutel hoiab silma peal TigerPrises.com

KUIDAS TOIMIB EESTI KOOSTÖÖ ESA-GA?

- Kui Eesti suudab 2010. aasta lõpuks end tõestada ja leida piisava hulga koostööprojekte ESA-ga, liitume Euroopa koostööriikide kavaga (Plan for European Cooperating State – PECS), mis annab Eesti ettevõtetele ning teadusasutustele võimaluse täita ESA tellimusi ning osaleda ESA rahastavates projektides.
- Euroopa koostööriikide kavaga ühinemine toob meile kohustuse tasuda ESA eelarvesse ligi miljon eurot (15,6 miljonit krooni) aastas viie aasta jooksul, millest 93% ulatuses rahastab ESA Eesti ettevõtetes ning teadus- ja arendusasutustes tehtavaid arendusprojekte. Lepingu

täitmist koordineerib Eestis Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

- PECS projektide leidmiseks ei ole ESA-l detailselt defineeritud protseduuri. ESA ise valib, mis haakub nende huvidega ning ei ole vastuolus vanade liikmete huvidega. Selleks on vaja igal projekti esitajal teha eeltööd – uurida ESA tehnoloogia teekaarti ja suhelda ESA peatöötajatega jne.
- Eesti koostöö ESA-ga sai alguse 2007. aastal, kui sõlmiti kosmosekoostöö kokkulepe. ESA Koostööriikide kavas osalevad praegu Poola, Ungari ja Rumeenia. Läti ja Leedu on nendes arengutes meist maas.

KOMMENTAAR

Erki Saluveer,
Positium LBS:

OÜ Positium LBS pakub uusi tehnoloogilisi võimalusi inimeste mobiilsuse hindamiseks ning sellelt uuringute ja teenuste pakkumist nii riiklikele institutsioonidele kui ka ettevõtetele. Praegusel ajal kasutab Positium peamise inimeste mobiilsuse määramise andmeallikana mobiilioperaatorite logifaile. Nendel andmetel on aga omad puudused, mida tuleb parandada teiste andmeallikatega. Positium LBS otsibki kosmosetehnolo-

giast uut andmesisendit oma teenustele ning seetõttu pakub erilist huvi ESA maa-vaatluse ja navigatsiooni valdkond (Earth Observations, GMES Urban Services, Galileo). Kuna Positium LBS-l on tugev akadeemilise taustaga meeskond ja tihe koostöö Tartu Ülikooliga, siis loodame leida Euroopast partnereid teiste sarnaste probleemide lahendamisel ja uute teenuste väljatöötamisel. Esimesed positiivsed arengud on juba toimunud, kus Positium LBS-l on käimas FP7-Galileo projekt MetaPos ja teine FP7 projekt heakskiidu ootel.